

é, gartva. atása a emelése lmében. ság. azokat egyen- össze-

50
27
29
4 06
6 40
1 36
0 74
78 50

ton s. k.

gy

Szerkesztőségi iroda:
Nagyberek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagyberek, Zápolya-utca 1. hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.
Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak:
Égész évre ——— 24 kor
Félévre ——— 12
Negyedévre ——— 6
Egy hóra ——— 2
— Egyes szám ára 3 fill.
Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.
Megjelenik
másár- és ünneppapok kivételével mindennap délután 5 órakor.

Nagyberek, 1911. XL. évfolyam 36. szám. Kedd, február 14.

Gazdálkodásunk.

— február 14.
Száz tudomány a statisztika, de aki olvasni tud a sorok között, az tanulságot meríthet a jövő teendőire nézve.
Egyes adatok épen úgy felriaszítják a hozzáértő lelket, mint régebben őseinket talpra állította és harcba szólította a körülhordott véres kard.
A magyar királyi statisztikai hivatal közlése szerint 1890-től 1900-ig az önálló gazdaságot üző egyének száma 76.650-nel apadt.

Östermelésből élő országban ez megdöbbentő jelenség. Hiszen hazánkban a birtokeloszlás ugy sem kedvező. A latifundiumok tulságos nagy területet foglalnak el az ország termő földjéből s a közép- és kisbirtokosok kezén igen kevés van abból.

Ezen tényből az következik, hogy nálunk igen sok azoknak a száma, akik kizárólag napszámra vannak utalva, ami fajfentartási szempontból nem valami előnyös, mert a hazánkban divatos külterjes gazdálkodás mellett az év nagy részében alig kínálkozik munka s így a napszámcsaládok, ha nincs magának is egy kis gazdasága, örökösen a feje fölött lóg a nyomor.

Nagyon természetes dolog aztán, hogy az ilyen gazdasági elemek legalkalmasabbak a szociálista romboló eszmék befogadására s legbivább alattvalói az amerikai kivándorlásnak.

Ezen állapot megszüntetésére mezőgazdasági politikánk természetes és elsőrendű feladata az volna, hogy minél több egészséges kis üzemet teremtsen.

De ha a statisztikai hivatal közlése szerint tíz év alatt az önálló mezőgazdasági üzemek száma óriási mérvben apadt, akkor hogyan akarunk mi újakat alakítani. Hiszen ez esetben ahány új kis üzem alakulna az egyik oldalán, ugyanannyi régi üzem menne tönkre a másik oldalán.

Vajjon ilyen közviszonyok mellett van-e kilátás arra, hogy mesterségesen megalakított mezőgazdasági új üzemek fenn tudnának állni? Hiszen az sarkigazság, hogy minden kezdet nehéz, de legnehezebb a gazdaság kezdete.

Vannak, akik azzal vigasztalják magukat, hogy az ipart üző európai államokban a mezőgazdaság mindenütt tért veszít lélekszámra a városi foglalkozások javára.

Amde nálunk a mezőgazdasági üzemek számbeli apadásának nem az ipari átpártolás az oka, mert a mi iparunkat még csak hasonlítani sem lehet a nyugat-európai hatalmas gyáripárhoz.

A külföldön a magasabb és állandóbb ipari munkabér először a földdel nem bíró napszámos elemeket vonja be a városba s így az ipari átszívargás a mezőgazdasági napszámoskéz megrikulásában jelentkezik, amelynek pótlására a nagybirtokosok tulzsufolt vidékről szállítanak munkásokat.

Hogy az ipar önálló gazdákat mozdítson ki helyükből, ahhoz az iparnak nálunk eddig még nem tapasztalt horribilis fellendülése szükséges.

Éppen ezért nálunk az östermelők feltűnő apadása semmiféle okviszonyban sem áll az iparral, hanem annak szemmel látható oka a mezőgazdasági elszegényedés. A súlyos közterhek, a nagy kamatok, a rossz gazdasági helyzet összeroppantja

az önálló termelőt, megperdül a dob az udvaron s a gazda nem várva be a teljes tönkremenetelt, kivándorol.

Ez a pusztulási folyamat igazoltta teszi, ha kétségbeesünk hazánk jövődjére felett.

A kilátások kevés vigaszt nyújtanak s egyedüli reményünk abban van, hogy a törvényhozás, még mielőtt a szakítás visszavonhatatlan lenne, megtalálja azt az alapot, amelyen a békés munka ideje bekövetkezik.

A vármegye egy hónapja.

— A közigazgatási bizottság ülése. —

Nagyberek, február 14.
Torontálvármegye közigazgatási bizottsága tegnap tartotta február havi rendes ülését dr. Dellimánics Lajos főispán elnöklésével.

Az ülésen jelen voltak: Jankó Ágoston alispán, dr. Vinczevidy Ernő m. főjegyző, dr. Mihálovics Ödön arvaszéki elnök, dr. Haidegger Lajos m. főorvos, Beller István m. tb. főügyész, Tóth István miniszteri tanácsos, pénzügyigazgató, Vámos Ignác műszaki tanácsos, Grézlo János és Bárány Árpád kir. tanfelügyelők, Kovács Rókus kir. ügyész, ifj. dr. Dániel Pál, Franz J. L., dr. Gyertyánffy László, báró Hauser Károly, dr. Mangold Samu, Steinitzer Géza, Teleszky Kristóf biz. tagok, Filkovich Boldizsár, Bielek Antal, Rigó István, Demkó István, Farkas Vince, dr. Mirkov Iván, Wagner Ede, Bielek Vilmos, Szekeres János előadók.

Az ülés megnyitása után Filkovich Boldizsár tb. m. főjegyző bemutatja a közigazgatási bizottság jelentését az 1910-ik és II-ik feléről, melyet a bizottság fölterjeszt a miniszterelnökhöz.

Ezután áttérnek a szakelőadók ügyeire, akiknek havi jelentéseit az alábbiakban ismer-tetjük:

Adóügyek.

Tóth István miniszteri tanácsos, pénzügyigazgató havi jelentése így szól:

Torontálvármegye mint törvényhatóság területén állami egyenes adók címén a múlt évi hátralék 1,895,452 kor. 19 fill. A folyó évi adótartozásnak I. évnegyedi esedéke 2,132,334 kor. 95 fill., összes tartozás 4,027,787 kor. 14 fillér. Törlesztés 15,087 kor. 97 fill., megállapított adótartozás 4,012,699 kor. 17 fill., befizetés 225,702 kor. 43 fill., hátralék 3,786,996 kor. 74 fillér, vagyis az össztartozásnak 94%-a. Folyó évi január havi befizetés 93,226 kor. 44 fillérrel kedvezőbb volt, mint a múlt év hasonló időszakában teljesített befizetés. Hadmentességi díjban megállapított tartozás 260,732 kor. 95 fill., befizetés 3828 kor. 47 fill., hátralék 256,904 kor. 48 fill., vagyis az össztartozásnak 98%-a. A folyó évi január havi befizetés 1161 kor. 27 fillérrel kisebb mint a múlt év hasonló időszakában teljesített befizetés volt. A pénzügyigazgatóság 148 esetben ideiglenes házádomentességet, 8 esetben pedig adófizetési halasztást engedélyezett.

Népoktatás.

Grézlo János kir. tanfelügyelő havi jelentésében a következőket adja elő:

Első sorban is örömmel jelentem, hogy a nagyméltóságú vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter előterjesztésemre a torontálvármegyei kir. tanfelügyelőségnek a IV. segédtanfelügyelői állást szervezte, melyre Fejess Kálmán eddigi tollnokot nevezte ki kir. segédtanfelügyelővé. Cserey Gyula kir. segédtanfelügyelő a nagytoráki községi tanítónálváltáson vett részt. Fejess Kálmán kir. segédtanfelügyelő meglátogatta a szerb-szentmártoni gör. kel. szerb hitfelekezeti iskolát és átvette a rudnai áll. iskola épületét, Vallás-és közoktatásügyi m. kir. miniszter Laub Lujza okl. tanítónőt a mollyfalvai, Kovács Róza okl. tanítónőt a nagyszentmiklósi és Szendressy Anna okl. tanítónőt az ószentiváni állami iskolához rendes tanítónőkké kinevezte. Fonyó András

felsőmúzslyai állami tanító a szegedkültanyai és Csabay Kálmáné, szül. Sziklássy Erzsébet nagyszentmiklósi állami tanítónő a somogyzentimrei állami iskolához helyeztetett át. Özv. Hanel Gézáné tanítóözvegy részére rendkívüli államszegély, Ajváz Pálné tanítóözvegy, Sokatz Péter és Gémes Boldizsár tanító részére nyugdíjpótló államszegély engedélyeztetett. Özv. Markovics Lyubomirné részére pedig özv. segély folyósítottatott.

Bárány Árpád kir. tanfelügyelő a pancsovai tanfelügyelői kirendeltség ügyeiről számol be. Nevezetesebb jelenteni valója nem volt.

Utügyek.

Vámos Ignác műszaki tanácsos, az állam-építészeti hivatal főnöke a következőket jelenti:

A vármegye területén átvonuló áll. közutak teljesen jó karban vannak. A trvh. közutak kiépített szakaszai megfelelő jó állapotban vannak a kiépítetlen földes utakat azonban a folytonos nedves időjárás erősen átáztatta, miért is csak nehezen járhatók. Az utadó természetbeni ledolgozására kötelezettek az elmúlt hóban 2260 kézipnapszámot dolgoztak le. A trvh. közutakra az 1911—1916. években szükséges fedanyag biztosítása tárgyában megtartott versenytárgyaláson elfogadható ajánlat be nem érkezvén, a vármegye alispánja által február hó 16-ára új árlejtés iratott ki. A posta- és távirtdaszolgálat ellen panasz nem merült fel. Szeferkin községben az 1910. évi június hó 27-én beszüntetett posta-ügynökség folyó évi január hó 21-én ismét életbe lépett, a Magyarcsernya községben működő postahivatal pedig állami távirddal egyesítettett.

Közegészségügy.

Dr. Haidegger Lajos vármegyei főorvos havi jelentésében a következőket adja elő.

Vármegyénk közegészségügyi állapota a lefolyt január hónapban nem igen változott. Hevenyfertőző betegségek között, melyek szórványosan léptek föl, bejelentettek 66 vörheny, 8 hasihagymáz, 112 difteritisz, 161 kanyaró, 1 fültömrigyib, 1 bárányhimlő és két gyermek-ágyi láz esetet.

Iskolákat rövid időre be kellett zárni Torontálalmáson és Nagykomlóson vörheny, Istvánvölgyön és a Partos községhez tartozó Ráros pusztán kanyaró miatt. Parlaszon 1, Nagybecskereken 1, Ujszentpéteren 2 oklevés szülésznő telepedett meg.

Árválgügyek.

Dr. Mihálovics Ödön arvaszéki elnök a nagybecskereki városi arvaszék 1910. IV-ik évnegyedének ügyforgalmáról tesz jelentést.

Börtönügyek.

Kovács Rókus kir. ügyész jelenti, hogy a vármegye területén levő fogházakban mindenütt rend van és semmi különösebb fölemlíteni való nincs.

Ezután több különböző kisebb jelentőségű ügyet: nősülési, illetőségi, erdei kihágási, vízügyi és felebbezett ügyet intéztek el, végül a következő havi ülést március 13-ikára tűzték ki.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünneppapokon d. u. 2 órától este 10-ig. Könyvtárhoz vasárnap, szerda, péntek délután 5—7 óráig.
A fürdő (telefonszám 118.) minden nap reggel 6 órától kezdve déli 12 óráig az urak részére nyitva van hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 7/4 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5 órától 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap déiben gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7 óráig nyitva van.

IDŐJÁRAS.

A nagybecskereki meteorológiai állomás időjárás jelentése. Február 14.

Barométer emelkedő, délután 1:38 órakor: 769.1 mm. Hőmérséklet: maximum — 5.1 C°, min. — 7.5 C°. Csapadék: —. Felhőzet: Cu St 7. Szélirány és erősség: SE 5.

Jóslat a következő 24 órára: Fagyott körüli hőmérséklet. Elvélve csapadék.

Jelmagyarázat: A barométer állása a déli leolvasást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül; 0° C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 perctől másnapi este 8 óra 38 percgig; csapadék reggel 6 óra 38 perctől másnapi reggel 6 óra 38 percgig; felhőzet: Ci — füstfelhő, Cu — gomolyfelhő, St — rétegesfelhő, Nb — esőfelhő, Ci—St — felhőfátyol, Ci—Cu — bárányfelhő, Cu—St — réteges gomolyfelhő. Szélirány: N — északi, S — déli, W — nyugat, E — kelet. Felhőzet nagyság, 0 — tiszta ég, 10 — teljesen borult. Szélerősség: 0 — szélcsend, 8 — nagy vihar.

HIREK.

Tájékoztató.

Február 20. Rendkívüli megyei közgyűlés.

Február 23. 24. 25. 26. Országos vásár.

Március 13. Közig. bizottság ülése.

— **Személyi hír.** Dr. Dellmanics Lajos főispán ma reggel hivatalos ügyekben Budapestre utazott.

— **Csekonics Endre gróf jubileuma.** A magyar szent korona országai vörös kereszt egyetemen igazgatósága legutóbbi ülésén egy nagyrédemű humanitárius munkásságot ünnepelel csöndben. Az ülésen ugyanis Josipovics Géza II. alelnök előadta, hogy Csekonics Endre gróf vitéz, a magyar vörös kereszt egyetemi elnöke f. évi január hó 10-én töltötte be elnöki tisztségének huszadik évét, Josipovics Géza lendületes szavakban tolmácsolta az igazgatóság szeretetteljes jó kívánatait, majd visszaillesztetett az elnök fáradsátlan, áldozatkész működésére és kérte, hogy az egyesület továbbra is azzal a nemeslelkű érdeklődéssel és körültekintő gondoskodással vezesse, melylyel két évtizeden át annyi sikert ért el a kitűzött magaslatok megoldása körül. Csekonics Endre gróf elnök a meleg üdvözlésért mély hálóját fejezte ki, biztosítván az igazgatósági tagokat, hogy hathatós támogatásuk mellett a jövőben is kedves kötelességének fogja tartani az egyesület emberbaráti és hazafias törekvéseit teljes erővel elősegíteni. Általános eljenzés után az igazgatóság elhatározta, hogy az elnök husz évi eredményes munkálkodása fölött a jegyzőkönyvben is ad igaz, őszinte örömeinek és szerencsekívánatainak kifejezést.

— **Uj iparengedély.** Nagybecskerek város tanácsa mint elsőokú iparhatóság ma délelőtt Strosz Béla városi főjegyző, polgármesteri helyettes elnöklésével ülést tartott, amelyen Elek Zsigmondnak és Oszuski Andrásnak nyomdaipar folytatására adtak iparengedélyt.

— **Elhunyt plébános.** Mint Temesvárról jelentik, a csanádgyházmegyei klerusnak egy régi, nagyképzetű és köztisztelőben álló tagja hunyt el. Schweitzer Alajos dr. újbessenyői plébános hetvenhat éves korában meghalt. Schweitzer 1834. szeptember 27-én született Tolnában. Középiskolai tanulmányainak befejezése után a papi pályára lépett és 1862-ben pappá szentelték. A teológiát Rómában végezte. 1872-ben Újbessenyőn plébános lett. A katolikus hitélet fejlesztése körül elért érdemeiért a pápa kamarási címmel tüntette ki. Halálát Schweitzer József kolozsvári prépostkanonok és pápai prélátus s Schweitzer Nándor temesvári magánzó, Schweitzer Béla postafőtiszt, Szentpétery Antal takarékpénztári pénztáros, Schweitzer Gyula zombolyai és Schweitzer Ferenc dr. kizsallási plébános, valamint nagyszámú rokonsága gyászolja.

— **Az iskolánövérök gyászja.** Mint Temesvárról jelentik, Zitta Mária Jakvert nővér a Miasszonyunkról nevezett szegény iskolánövérök jászvárosi zárdájának tagja, tegnap hetvenhat éves korában meghalt.

— **A „keresztény nőegylet” köréből.** A nagybecskereki Keresztény nőegylet számadását múlt heten vizsgálta meg Veres Kelemenné elnöke alatt álló hölgy-bizottság és mindent rendben levőnek találta. Az egylet bevétel volt 2120 kor. 21 fill., kiadása 1921 kor. 27 fill., készpénz maradvány 198 kor. 94 fillér.

— **Káptalan földek parcellázása.** Mint Módosról jelentik, a „Zágráb”-szállodában febr. 4-ike óta ismét folyik a zágrabi káptalan torontali földjeinek eladása. Eddig csak 16 holdig lehetett vásárolni s mégis 825 vevő megvette 4286 holdat. Az egész 5263 hold birtokból eladó még Módoson 536 hold, Istvánföldön 300 hold, Togyéren az ugynevezett „módosi erdő”ből 141 hold, összesen 977 hold. E hó 13-ától kezdődőleg az eladás korlátlan, a még megévő területből tehát vehet bárki tetszése szerint.

— **Emberszeretet temploma Nagybecskereken.** A következő sorok közlésére kérték föl bennünket: Szalay József lelkész 30 éves jubileumi éve ez az év. Kezdetét vette 1910. december 20-án és végződik 1911. december 20-án. Szalay tiszteletli bizalmasan megkérdezték: mi ajándékot akar emlékül? És ő azt mondta egy nagy termet, az „emberszeretet templomát”, hol ő elhelyezhesse az eddig általa alapított humanitárius egyleteket, intézményeket: a Vasárnapi iskolát, Ifjúsági egyletet, Leány-zöveget, Mérésleltességi egyletet, A férfiak segítő és szórakozó egyletét, Keresztény nőegyletet, és az esténként általa tartatni szokott vallás-

erkölcsi felolvasásokat. Erre megalakult az e célra gyűjtő bizottság Szilágyi Lajos törvényszéki bíró s egyházi főgondnok elnökelete alatt és gyűjtött e célra egyesektől már 400 koronát. Legközelebb a Mayer Aurel igazgatása alatt álló Nagybecskereki közgazdasági bank tudomást szerevén erről, 100 koronát adományozott e célra Szilágyi Lajos elnök kezéhez, mely nemes adományért köszönetet fejezi ki a gyűjtő bizottság. A 14 méter hosszú és 7 méter széles terem megépítése még ez évben tervezetik. Falain megörökítették az adakozó építők nevei és pedig az 50 koronán alól adakozók nevei vastag papíron üveg alatt nagy rondirással és az 50 koronát, vagy azon felül adakozók nevei márvány táblán arany betűkkel. További adományokat e célra örömmel fogad Szilágyi Lajos főgondnok elnök.

— **Gazdasági előadások Temesvárról.** A torontalmegyei gazdasági egyesület vezetősége lapunk révén a gazdaközönségnek szíves figyelmébe ajánlja, hogy a temesmegyei gazdasági egyesület Temesvárról, a vármegyebáz termében február 16-án d. e. fél 10 órai kezdettel gazdasági előadásokat tart. Előadók Sporzon Pál Ráczó Imre magyarórái gazdasági akadémiai tanárok, kik a motoros talajművelésről, a Kőszeghy-féle talajművelő motorról és ezen talajművelési módok gyakorlati eredményeiről fognak értekezni. Előadást fog továbbá tartani Zathureczky Károly a temesmegyei gazdasági egyesület titkára a múlt évben Dániában és Svédországban tett tanulmány utján szerzett tapasztalatairól.

— **Felülfizetés.** A kath. legényegylet legutóbbi mulatságán a következő felülfizetések történtek: Magyary Pál 8:80 kor., Balázs József 3:80, Wámos Ignác 4:—, Prém Péter 2:30, Klug György 1:80, Kindl N. —80, Harzer József —60 ifj. Odal István 2:—, Böck János 2:—, Kovács Gyula —60, Bartók Petronella 2:—, Lang Károly 1:—, id. Weiterschan János 1:20, Kocsis Sándor —60, Kalcok Leo —80, dr. Magyar Károly 1:40, Eck Antal —20, Fetter és Schwetzer 2:—, Engel Ferenc 3:80, Marcoin Jenő 10:— korona.

— **Mesterjelöltek vizsgálata.** A kőműves, kőfaragó és ácsmesterjelöltek vizsgálata Temesvárról szervezett bizottság által március hó 13-án, reggel 8 órakor az írásbelivel kezdve fog az államépítészeti hivatalnál megtartatni, a szóbeli vizsga pedig március hó 18-án lesz. Az érdekeltek azon figyelmeltetéssel értesítették, hogy a vizsga letételére vonatkozó szabályszerűen bélyegezett, a három évi gyakorlatukat igazoló és egyéb okmányokkal, úgymint az előirt három rajzlappal, műleírással és a vizsgadíjjal felszerelt kérvényeiket a királyi államépítészeti hivatal elnökénél (Temesvár, kormányzati épület, III. emelet, 1. szám) legkésőbb a vizsgát megelőző napon kell benyújtani vagy beküldeni.

— **Dzsiu-dzsidzu-tanfolyam Nagybecskereken.** Sumakov Sándor a hírneves orosz athléta, aki Oroszországban, Berlinben, Párisban tanfolyamokat rendezett a japánok félelmetes védekezési módjáról, melyet dzsiu-dzsidzunak hívnak s aki Bécsben a Ferenc Szalvator főherceg védekezősége alatt álló Union Fecht-Clubban, Budapestben a Windschgrätz gróf elnöksége alatt álló Vén fiuk-C ubjában, a Ludovika-akadémián is rendezett tanfolyamot, azonkívül Magyarországon több mint 30 városban a rendőrségeket oktatta ki a japán védekezési módszerre, tegnap Nagybecskerekre érkezett. Sumakov itt nálunk is tanfolyamot szándékozik rendezni a tiszára anatómián alapuló dzsiu-dzsidzsuból, azonkívül úgy férfiaknak mint nőknek kívánatra külön órát is ad az amerikai boxoláshól és svéd-gimnasztikáshól. Sumakov ma és holnap este 7 órakor előadást rendez a főgimnáziumi torna csarnokban, amelyen bemutatja a dzsiu-dzsidzu fogásokat. Az előadáson bárki ingyen résztvehet s ugyanott jelentkezni is lehet a tanfolyamra.

— **Öngyilkos asszony.** Mint Feketető közszé- ből jelentik, ott a napokban Király Jánosné szül. Borka Julia fölakasztotta magát. Tettének okát nem tudják.

— **Országos vásár.** A nagybecskereki rendőrkapitánysághoz érkezett értesítés szerint Fehértemplomban a legközelebbi országos vásárt március hó 4., 5., 6. és 7-ikén tartják meg. A vásárra vérszentes területéről és szabályszerű járattal ellátva mindenféle állat felhajtható.

Fog-Krém
KALODONT
Szájviz

— **A hálósobák réme,** a poloskák kiirtása eddig a lehetetlen dolgok közé tartozott. Mígta azonban a Löchergr Címexinél történtek próbák, beigazolódott, hogy Címexin nemesak az élő poloskát pusztítja el nyomban, de a Címexin hatása folytán a peték rögtön kiszáradnak és többé ki nem kelnek. A Címexin mindenütt használható, szövetet, butort, falat, vagy festést nem piszkít; nyomot vagy foltot nem hagy. Kapható: Kollarich gyógyszerárában Nagybecskereken és a készítőnél: Löcherer gyógyszerésznél Bártfán. 34-1313

Irodalom.

* **A Katolikus Szemle** idei második februári füzeté a következő tartalommal jelent meg: A vasárnapi munkaszünet. I. dr. Hanauer A. István. Verlainé. dr. Bittenbinder Mária. Vasuti kapcsolatunk az égei tengerrel. I. dr. Polgar Ivan. Károly, a szabó. Elbeszélés. Finn eredetiből fordította Bán Aladár. Istenemhez. Költemény. Katalán eredetiből fordította Körösi Albin. Egy sirnál. Költemény. Vertesy Gyula. Színházi szemle. b. j. Folyóiratok szemléje. gd. A Katolikus Szemle a Szent-István-Társulat elnökségének felügyelete alatt s ugyanazon Társulat költségén adatik ki, mint a társulati tagok évi illetményének egy része. — Nem-tagok számára előfizetési ára 10 korona. Megjelenik a nyári szünet (július—augusztus) kivételével, havonként, összesen tehát tízszer, hat éves füzetekben. A szerkesztőséget illető minden küldemény a szerkesztő nevére a Társulat házába: Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. szám intézendő; tagdíjak, előfizetések és reklamációk ugyanoda küldendők a Szent-István-Társulat igazgatóságához címzve.

* **Látogatás Csokonai Vitéz Mihálynál.** A legnépszerűbb magyar utazó, Dömötör Dömötör tekintetes ur a Vaskapu fele utaztatásban kiszáll Debrecenben és látogatást tesz a „Csikbörös kulacs” költőjénél. Hogy folyik le ez a látogatás, ezt mondja el Sebők Zsigmond a Jó Pajtás legújabb, február 12-iki számában. Sebők Zsigmond és Benedek Elek kedves gyermeklapjának ez a száma közül még bajos verseket Eadródi Sándortól, Benedek Elektől, elbeszélést Szemere Györgytől, cikket a könyvnyomtatás feltalálásáról Könyves bácsitól, meséket Nászai Elzától, Elek nagyapótól, Andor Józseftől, regény-folytatást Rákosi Viktoról, Póder Gyula mulatságos képe, egy jóízű tréfa, a rejtványok, szerkesztői izenetek egészíti ki a szám rendkívüli érdekes tartalmát. — A Jó Pajtás-t a Franklin-Társulat adja ki; előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, félévre 5 korona, egész 10 korona. Egyes szám ára 20 fillér. Előfizetéseket elfogad s kívánatra mutatvány-számokat küld a „Jó Pajtás” kiadóhivatala (Budapest, Egyetem-u. 4.).

Mulatság.

Farsangi naptár.

Február 18. A szerb egyházi dalárda dal estélye.
Március 4. A nagybecskereki könyvnyomdászok Gutenberg-estélye.

* **A szerb egyházi dalárda beszédje.** A nagybecskereki szerb egyházi dalárda Poppovits Pécz Sziárd közreműködésével múlt folyó évi február hó 18-án a „Lloyd”-társulat összes termeiben saját pénztára javára beszédet rendez. Jegyek: Zsólya 4 korona, I. rendű zart-szék 3 korona, II. rendű zártszék 2 korona. Kezdeté este pont fél 9 órakor. Felülfizetéseket köszönettel fogadják és hiálapilag nyugtáznak. Az estély műsora: 1. Nikolajev: „Mi atyánk”, éneklí az egyházdalárda. 2. J. Czó: „Valamit akartál mondani”, bariton-szólo, éneklí zongorakísérettel mellett Poppovics Pécz Sziárd. 3. J. Marinkovits: „Szerpkinya”, éneklí az egyházdalárda. 4. Protits J.: „Poesia”, dialógus, előadjak: Hornung Katalin és Stefanovits István. 5. St. Binicski: „Dalok Leszkovác környékéből”, éneklí az egyházdalárda. 6. Arany J.: „Az argoniai királynő, szaválja Piper szki Kamenko. 7. Szt. Mokrányecz: „XI. dalgyveleg”, éneklí az egyházdalárda. Utána tánc.

* **A nagybecskereki kath. legényegylet** 1911. február hó 12-én délután fél 5 órakor saját helyiségében színelőadást tart. Ő Nem feltékeny. A Gentleman. A Dezentor. A Kadet. Belépő díj 20 fillér. Kezdeté este 8 órakor. Az előadás után tánc.

* **Zeneestély Écskán.** Az écskai műkedvelők zenekara folyó évi február hó 18-án Román-écska község nagyvendéglőjében zartkörű tánc-izalommal egybekötött zeneestélyt rendez. Kezdeté 8 és fél órakor. Belépő-jegy személyenként 1 korona. Az estély műsora a következő: 1. „Écskai induló”. Lovrini Lajos. 2. a) „Nu ma abandona!” Román. A. Bena. b) „Pasardele Reginei.” Hora. Gh. A. Dinicu. 3. Intermezzo a „Parasztbecsület”-ből. P. Mascagni. 4. „Magyar népdalok”. Egyveleg. 5. „Kődfátyol keringő”. Lovrini Lajos. 6. „Rákóczi induló”. Utána tánc.

TÁVIRATOK

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

A bankvita. — Záróbeszéd.

Budapest, febr. 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőházban egyelőre elült az izgalom és csöndben folynak az általános vita záróbeszédei. Az ellenzéki zárószónokok ugyan beszédeikben valamennyien kitérnek a Lukács-féle aktákra is, de megjegyzéseik visszhangot nem igen keltettek. Ma négy ellenzéki zárószónok beszélt, indokolva beadott határozati javaslatukat.

Az ülésen Berzeviczy Albert elnököl, akinek előterjesztései után nyomban áttérnek

a bankvita záróbeszédeinek

a folytatására.

A zárószónokok ma Kelemen Samu, Lovász Márton, Kovács Gyula és Batthyányi Tivadar gróf, akik valamennyien határozati javaslatukat indokolják s közben kitérnek a Lukács-féle akták ügyére is, azután kéri határozati javaslatuk elfogadását.

Lapunk zártkör Batthyányi Tivadar gróf beszél.

A Kossuth-párt és a bankközösség.

Budapest, február 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) A függetlenségi és 48-as Kossuth-párt tegnap délután a bankügyi titkos aktáinak ügyében értekezletet tartott. Az értekezleten hosszas vita után azt határozták, hogy holnap, szerdán indítványt terjesztenek a képviselőház elé, amelyben azt javasolják, hogy a ház utasítsa Lukács László pénzügyminisztert, hogy a bankügyi titkos aktáit a ház plénuma elé terjeszse. Az indítvány be-terjesztését előbb Déry Zoltánra, majd Mezőssy Bélára akarták bízni, de ezek egyikike sem vállalta a megbízást. Végre is Tóth János vállalkozott a benyújtásra s így ő terjeszti be az indítványt a holnapi ülésen.

Budapest, február 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) A Kossuth-párt tegnap elfogadott határozati javaslatát politikai körökben igen szerencsétlen taktikának találják. A határozat egy hosszú lére eresztett perirat benyomását kelti, teljesen nélkülözi a világosságot és férfias tömörséget. Igen sajtószertű eljárásnak tartják, hogy a párt, mely a négy kifogástalan uriember bíráskodását visszautasította, egyszerűen a pártbíráskodás álláspontjára helyezkedik s önmaga játza a vádló és bírő szerepét és bőbeszédű periratában már az ítéletet is kimondja és a pénzügyminisztert durva invectivák kíséretében természetesen elmarasztalja. Mindenesetre jellemző, hogy az elfogadott határozat parlamenti előterjesztésére sem Déry Zoltán, sem pedig Mezőssy Béla nem vállalkozott, sőt Déry Zoltán határozottan kijelentette, hogy a maga részéről külön álláspontját fentartja, képviselőit a miniszter által proponált választott bíróságba kiküldi. Ilyenképen tehát a Kossuth-pártnak egyetlen taktikájával még az sem sikerült, hogy a választott bíróság összeülését megakadályozza. Ez a párt enormis okok mögé sáncolta el magát és ezzel a közvéleményben azt a benyomást kelti, hogy a kérdésben határozottan megfutamodott. A tegnapi párlértekezletről erősen megcenzurázott tudósítást adtak ki, melyben gondosan elleplezték a párt keblében folyó vitatkozást, melyről füllanuk azt állítják, hogy abban a nézetek meglehetősen szétágtak, voltak olyanok is, akik kifejezték aggodalmukat, hogy a választott bíróság jelentése talán nem mindenben fog igaz-

ságot szolgáltatni a Kossuth-pártnak. A legközelebbi órákban mindenesetre világosság fog derülni arra a kérdésre, vajjon Kossuth Ferenc valóban megállapodott-e az osztrák kormányval a bankközösség fentartására. Illetékes és tájékozott vélemények szerint az akták Kossuthnak ezt a megállapodását feltétlen határozottsággal igazolni fogják.

A vezérkari főnök a királynál.

Budapest, február 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) A király ma délelőtt a budai várpalotában külön kihallgatáson fogadta hőtzendorfi Konrád vezérkari főnököt.

A delegáció.

Budapest, február 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az osztrák delegáció plénuma tegnap délután kezdte meg üléseit a haditengerészet költségvetésének tárgyalásával. A delegáció ma délelőtt folytatta a tárgyalást és Exsell delegátus védte a vaskartell az ellen a vád ellen, mintba a kartell a tengerészetnek drágábban szállította volna a vasgyártmányokat. A delegáció ma délután ismét továbbfolytatja tárgyalásait, amelyen Montecuccoli főparancsnok válaszolni fog Exsellnek.

A szilágysomlyói választás.

Budapest, febr. 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) A szilágysomlyói kerületben Ugron Gábor örökében ma van a képviselőválasztás. Két jelölt áll egymással szemben: Barabás Béla pártönkivüli függetlenségi és Keller Samu Justipárti. Délben Barabásnak 150, Kellernek 147 szavazata van.

Osztrákok a magyar nyelv ellen.

Budapest, febr. 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az osztrák ker. szocialista és német nemzeti delegátusok ma d. e. jártak Bienert báró osztrák miniszterelnöknél és tiltakoztak az új katonai büntető perrendtartásban a magyar nyelv érvényesülése ellen. Az osztrák miniszterelnök kijelentette, hogy a perrendtartás ügyében még nincs meg a végleges megállapodás a két kormány között és kérte, hogy a mostani delegáció alatt még ne tegyék szövé az ügyet. A delegátusok nem tették ígéretet és valószínű, hogy a hadügyi költségvetés tárgyalásánál e miatt hevesen támadni fogják Schönai hadügyminisztert, akit támadásokkal arra akarnak kényszeríteni, hogy még a mostani delegáció alatt lemondjon.

A szerb király romai útja.

Budapest, febr. 14. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint Belgrádból sürgönyzik, Péter szerb király ma Rómába utazott. A király Zágrábon keresztül megy Rómába.

Ro'hschild Albert báró temetése

Budapest, február 14. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, ott ma délben temették el nagy pompával Rothschild Albert bárót. Az elhunyt felett Gudemann bécsi főrabbi mondott búcsuztató beszédet, azután kivitték a családi sírholtba.

Határidő-üzenet.

Budapest, febr. 14. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tözsdé déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (február)	23.40	—
Buza (április)	21.96	—
Rozs (április)	16.60	—
Zab (április)	17.40	—
Tengeri (május)	11.58	—

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

T. C.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy az évek hosszú sora óta Temesváron a takarékpénztár- és Hunyadi-utca sarkán fennálló kalap-, férfidivat-, vadászati-, utazási felszerelési, galanteria, és katonaegyenruházati cikkek üzletet Emmer Ferenc utóda Weismayr Ferenc a

Szent-György-térre

a semináriumi épületbe helyeztem át.

Az üzletem fejlődésére nézve oly jelentős gteljes eseménnyel szemben mélyen érzett kötelességemnek ismerem, hogy valamennyi nagybecsűlt vevőimnek hálás köszönetemet kifejezzem az irántam eddig tanusított szives jóakarattal és támogatással; egyszersmind kérem, hogy ezt részemre a jövőben is megtartani méltóztassék.

Világos, kellemes és a legmodernebbül berendezett üzlethelyiségeim abba a kellemes helyzetbe hoznak, hogy jelentékenyen nagyobb mértékben elégtethetem ki a közönség fokozott igényeit.

Kiváló tisztelettel

Weismayr Ferenc.

Tévedések elkerülése végett jelentem még, hogy a Weismayr Ferenc cég alatt vezetett rövidaru-, tapiserie- és női divat-üzletem a belvárosi Hunyadi-utcaban (a J. J. C. M. gyógyszerüzlettel szemben) változatlanul megmarad.

207-32

2865. sz. 1911.

Torontálvármegye alispánjától.

Pályázati hirdetés.

A vármegye tulajdonát képező zombolyai közkórházban ujonnan szervezett bentlakó alorvosi állásra pályázatot hirdetek.

Javadalmazás: 1. Évi 1200 korona fizetés.

2. I. osztályú élelmezés, lakás, fűtés, világítás.

A kinevezendő orvos tagja a megyei tisztii nyugdíjintézetnek.

Felbivom az ezen állást elnyerni óhajtó orvostudor urakat, hogy minősítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal főszerelt kérvényüket folyó évi március 15-ig hozzám nyujtsák be, mert az elkészült folyamodványok figyelembe nem vétetnek.

Nagybecskerek, 1911. február hó 8.

Jankó,

alispán.

216-31

Vérvörös fajnaranos catániai legjobb minőségű, ötkilós postakosárral 280, eredeti 180-150, avagy 100 darabos ládával 6 korona, eredeti 30-300, avagy 200 darabos ládával 11 koronáért. — **Sárga fajnaranos** édes ötkilós postakosárral 250, eredeti ládával 180-150, avagy 100 darabos 475 korona, eredeti 360-300, avagy 200 drbál 850 korona. — **Mandarin** mézédés ötkilós postakosárral 350, eredeti ládával 100 darabos 550 korona. — **Citrom** elsőrendű, ötkilós postakosárral 220, eredeti ládával 180 darabos 450, eredeti 360, avagy 300 drbál 850 korona. — **Karfiol** csodaszép fehér, ötkilós postakosárral 240, eredeti kosárral 18 drbál 380 korona. — **Maróni** római konzervált ötkilós postakosárral 250. 25 kilós zsákkal 9 koronáért szállítja utánvétellel, bérmentellenül az **Agrumen** déligyümölcs nagykereskedés Budapest, Szarka utca 7. — Tessék előnyárjegyzéket kérni déligyümölcsökről. (210-314)

198. szám. 1911.

218-31

Arlejtési hirdetés.

Jankahid községében 1911. évi március 15-én d. e. 9 órakor a körülbelül 2096 holdnyi területen üzendő vadászati jog 1911. évi augusztus 15-től 1917. évi augusztus hó 15-ig terjedő 6 évre bérbe fog adni. A bérösszeg minden év aug. 1-én előre fizetendő. 25% óvadék, 50 kor. kikiáltási ár után az árverést megelőzőleg lefizetendő, azután a bérösszegnek megfelelőleg kiegyesítendő.

Zárt ajánlatok nem fogadtnak el. A közelebbi feltételek a hivatalos órák alatt naponként betekinthetők.

Jankahid, 1911. évi február hó 7-én.

Luy,
jegyző.Beszu,
bíró.

763. sz. 1911.

A bánlaci járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

Torontálmegye bánlaci járásához tartozó Zichyfalva községben rendszeresített II-od segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi XX. t.-c. 3. §-ában előirt képesítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hivatalomhoz **folyó évi február hó 28-ig** annál is inkább adják be, mert a később érkező kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

Az állás javadalmazása 1000 korona évi fizetés havi utólagos részletekben.

Bánlak, 1911. február hó 10-én.

227-22

Dr. Ürményi,
főszolgabíró.

Megvételre keresek egy
használt, de még jó karban
levő nagyobb

könyvszekrényt.

Szerbelemér, 1911. február 13.

Kvatsák Nándor,
jegyző.

228-31

Pályázat.

A nagybecskereki ipartestületnél elhalálozás folytán a hivatali állás megüresedvén, az választás útján fog betölteni.

Ezen állással járó évi javadalmazás

720 korona készpénzfizetés, mely havi utólagos részletekben fizetetik ki, azonkívül egy szobából, konyhából álló szabad lakás, fás- és éléskamra, házikerttel és téli fűtőanyaggal egybekötve.

Ezen állásra minden helybeli önálló iparos, ki a magyar, német és szerb nyelvekben jártas és legalább magyarul írni tud, pályázhat.

Felhívom tehát a pályázni szándékozókat, hogy 1 koronás bélyeggel ellátott, sajátkezűleg írt kérvényeiket, életkoruk és iparáguk kitüntetésével f. évi március 1-ig az ipartestület elnökségéhez címezve az ipartestületi irodához nyújtsák be, annál is inkább, mert a később beadott kérvények figyelembe vételét nem fognak.

A választási nap később fog kitűzteni.

Nagybecskerek, 1911. évi február 10.

Ádám Mátyás, jegyző. (225-22) **Nasztits Jovan,** elnök.

208. sz. 1911.

A párdányi járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

Torontálmegye párdányi járásában levő Csebzsa községben lemondás folytán megüresedett segédjegyzői állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, kik ezen állásra pályázni óhajtának, hogy jegyzői képesítésüket igazoló okmányokkal és eddigi működésüket tanúsító bizonylatokkal felszerelt kérvényeiket hozzám f. hó végéig nyújtsák be; később beérkező kérvényeket figyelembe nem veszek.

Javadalmazás: 1000 korona fizetés.

A választás határnapját később fogom kitűzni.

Párdány, 1911. évi február hó 7-én.

Hertelendy,
főszolgabíró.

212-1.1

Kisbirtokosok Országos Földhitelintézetétől.

MEGHIVÓ.

„A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete” ez évi

rendes közgyűlését

folyó évi március hó 5-én d. e. 10 órakor tartja meg Budapesten, az intézet saját házában, V. ker., Géza-utca 2. szám alatt.

NAPIREND:

1. Az évi üzleteredményről szóló igazgató-sági és felügyelő-bizottsági jelentés tárgyalása.
2. A zárszámadások felülvizsgálása és az évi mérleg megállapítása.
3. A tiszta jövedelemlől való rendelkezés.
4. Az alapszabályok módosítása.
5. A kilépés folytán megüresedett három igazgatóságai és az elhalálozás folytán megüresedett egy igazgatótagsági hely betöltése.
6. A felügyelő bizottság tagjainak megválasztása és díjazásának megállapítása.
7. Esetleges egyéb indítványok.

Az alapszabályok 27. §-a szerint az intézeti adósok is tagjai lévén az intézetnek, magukat a közgyűlésen az alapszabályok 28. §-a értelmében törvényhatóságokként tartott gyűlésükön választott meghatalmazottjaik által képviselhetik s záloglevél kölcsönök együttes összegének minden 500.000 koronája után egy-egy képviselőt választhatnak, azonban kizárólag csak az intézeti tagok köréből.

Felhívom ennél fogva Torontálmegye területén lakó intézeti adósok, hogy amennyiben magukat a fentjelzett napon tartandó rendes közgyűlésen képviselni óhajtják, az általuk összesen felvett 26,444.350 koronai záloglevél kölcsön után 52 képviselő megválasztása céljából Nagybecskereken, dr. Kis János ügyvéd irodájában f. évi február hó 19-én d. e. 10 órakor tartandó választógyűlésen megjelenni s részvételi jogosultságuk igazolására fizetési könyvkötet magukkal hozni szíveskedjenek.

Kisbirtokosok
Országos Földhitelintézete.

(Utánnomás nem díjazatik.)

321-1.1

TORONTÁLI CIPŐGYÁR

PILLANGÓ VÉDJE

NAGYBECSKEREK.

Torontáli
cipőkben nagy
választék.

Torontáli
cipőkben nagy
választék.

Galosni, báli cipő, báli legyező, báli ruhadíszek

Benó Testvérek ezelőtt **Kokits A. F.**

divat-, rövid- és játékkereskedés

Nagybecskerek.

Telefon 201. Telefon 201.

6-87.35

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál Nagybecskereken.